

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnistvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 201.

V Ljubljani, v torek 3. septembra 1901.

Letnik XXIX.

Volivno gibanje.

Odgovor »Narodu«.

Iz Tržiča 2. sept. 1901. Na notico v „Slov. Narodu“ z dne 31. avg. št. 199 z napisom „župnik Špendal v Tržiču“ izjavljam, da do danes povodom svoje kandidature za dež. zbor še nisem prestopil nobenega hišnega praga, tem manj letal od hiše do hiše ter prosil, naj za me glasujejo. Tega „Tičkov gospod“ tudi v prihodnje storil ne bo.

Dalje izjavljam, da kandidiram popolnoma iz proste volje in v sodelavstvu svojih somišljenikov brez škofovega ali kakšnega drugega pritiska edino le iz namena, da bi po svojih močeh zagovarjal potrebe mi ljubega Tržiča, katere dobro poznam; pa tudi potrebe Kamnika in Radovljice, katere bi v slučaju izvolitve, v kolikor mi morda niso še znane, natančno poizvedel. Pač pa imam tudi od škofa dovoljenje, da smem kandidirati in v slučaju izvolitve tudi mandat izvrševati.

Glede železnice je pa tukaj javna tajnost, kdo v Tržiču in kdo zunaj Tržiča si želi železnične zveze navzgor mesto navzdol? Pa ni, da bi se o tem na tem mestu razpravljalo. Izvestje moje pa je iz prvega in popolnoma verodostojnega vira, ker imajo tudi moji politični nasprotniki o meni boljše mnenje in večje zaupanje, kakor pa „Nar.“ poročevalec, ki je posredno ali neposredno izrazil prijateljski pohod neke tukajšnje družine povodom veselega dogodka v hiši v napad na me.

Fran Špendal.

Volivni shod v Idriji.

Dne 1. t. m. je bil v Didičevi dvorani volivni shod katoliško-narodne stranke. Gosp. katehet Oswald je v daljšem govoru pojasnil program in delovanje katoliško-narodne stranke. Potem pa je gosp. dekan Mihael Arko, katerega je zaupni shod dne 25. avg. proglasil kandidatom za mesto Idrija, pojasnil vzroke, zakaj ga je zaupni shod postavil kandidatom in kaj bode v najbližji

bodočnosti najvažnejše in najpotrebnejše delovanje idrijskega deželnega poslanca. Navdušenje je bilo veliko in sklenilo se je soglasno, da bode šlo vse do zadnjega moža v boj za našega kandidata. Zmaga mora biti naša! Zavedni Idričanje! Pokažite, da ste že siti liberalnega gospodarstva, ki vam je le v škodo, kajti liberalizem je vaš najhujši sovražnik!

Na delo za Jožefa Dularja!

Iz krško-novomeškega volivnega okraja se nam piše: Dolgih 27 let je bil naš poslanec iz krškega okraja. Prav je, da je sedaj poslanec iz novomeškega okraja. Kakor je vedno novomeški volivni okraj glasoval za kandidata iz krškega okraja, tako pričakujejo volivci v novomeškem okraju, da bodo tovariši med Savo in Krko sedaj vrnili novomeškemu tovarišem ter dali glasove kandidatu g. Jožefu Dularju. Dular je mož iz ljudske srede, zastopal nas bo bolje, kakor kak liberalni graščak ali liberalni šoleki ravnatelj. Volivci, vsi na neumorno delo za Jožefa Dularja! Treba je discipline in zmaga je naša.

Zakaj tako?

Piše se nam: Občina Temenica v šentviški župniji, okraj litijski, je po predzadnjem ljudskem štetju štela 575 prebivalcev in vsled tega ob zadnjih državnoborskih volitvah volila doma, kakor to določa zakon. Sedaj pa je, kakor čujemo, županstvo dobilo obvestilo, da bodo Temeničani morali dne 12. t. m. iti volit v Dob, kamor je iz daljnjih vasij blizu dve uri. Ker imajo sedaj ljudje mnogo dela na polju in drugod, zato bode mnogim volivcem volitev onemogočena. Mi dvomimo, da bi se bilo število prebivalstva zmanjšalo kar za 75 duš, zato vprašamo merodajne kroge: Zakaj to?

Iz Vrhpolja pri Vipavi.

S strahom smo pri zadnjih državnoborskih volitvah, a žalibog prepozno spoznali, da je naš župan nasprotnega mišljenja, in to v občini, katera je takrat z neprimerljivo ogromno večino pokazala, da misli od-

ločno katoliško; in vendar — naš župan je volil Božiča, ter tako pokazal, v koliko je vreden našega zaupanja. Vrhpoljci smo to bridko občutili in si dobro zapomnili!

Gospod župan! Mi nimamo nič proti Vaši osebi! Spoštujemo Vas kot umnega kmetovalca in trgovca, vemo tudi, da spolnujete verske dolžnosti, a nikakor pa ne moremo umeti, kako bi bilo to sploh mogoče, da voli župan tako odlične katoliške občine, kakor je naša, — liberalca. Sicer popolnoma neverjetno, a resnično!

A zadnji pastirski list nam je vsem odprl oči. Nihče se ne more več izgovarjati, vse nam je jasno: ali volite katoliško narodno ali liberalno, ali se postavite na stran katoliškega ljudstva, ali greste v sovražen tabor, v tabor egoizma in hinavščine!

Habe in Božič! A mi dobro vemo, da se ta ne gre za osebe! Ne, gre se za načela! Zato, gospod župan, prosimo Vas, rotim Vas: volite našega poslanca ter ne nasprotnike katoliško mislečemu prebivalstvu občine. A tudi svetujemo Vam, da poslušate glas ljudstva! Prišel bode še čas občinskih volitev! Ali bodele potem še županovali ali ne, je odvisno edino od tega, za katerega kandidata bodele oddali svoj glas.

Šetina na agitaciji.

Piše se nam: Liberalni Šetina rije dalje po Belokranjskem. „Vspehi“ tega „agrarca“ se proslavljajo v protikmečkem liber. „Slov. Narodu.“ V nedeljo je Šetina imel shod v Starem trgu ob Kolpi v obč. pisarni, kjer je prodajal na cente obljub nekaterim volivcem starotrške, dolske, podgorske in radenske občine. On je tudi silno bogaboječ, zato je svoje verne pridržal v gostilni med božjo službo, kjer so med sv. opravilom „živio“ kričali.

Tak lep „vzglede“ je dal volivcem Šetina. Tudi njegove obljube so toliko vredne, kakor njegova živa vera, zato pravimo: Šetina nam Belokranjecem poslalil ne bo! Naš zaslužni drž. poslanec Viljem Pfeifer, ki se je doslej že mnogo trudil za Belokrajino, bodi tudi deželni poslanec. Tako

bode g. Viljem Pfeifer za nas lahko še več storil!

Iz kamniškega političnega okraja
se nam piše: Kovač s Krtine pravi, da ga bodo stale volitve 200 gld.; — pa še ne bo izvoljen, pravimo volivci.

Prejšnji volivni kraj in središče Homec za občine Homec, Šmarca, Volčji potok, Jarše, Radomlje — je sedaj prestavljen prav na mejo Domžal na Rodico!

Liberalni manever.

Sedaj je tudi — „Ljubljanski Zvon“, za katerega upravnistvo se podpisuje — dr. Ivan Tavčar, prišel z istimi „nazori“, kakršne goji g. Ivan Lapajne. „Ljubljanski Zvon“ priobčuje gnjusno pisano povest „Žrtve“, v kateri so podlaga protiduhovniške laži. Sedaj pa se nakrat čita v „Ljubljanskem Zvonu“ v isti povesti: „Ne bodimo ne liberalci ne klerikalci“. Kaj ne g. Ivan Lapajne, kako lepo se to sliši celo v „Ljubljanskem Zvonu“, — pred volitvami! Ker mnogi liberalci sami vedo, da jih vsak razsoden in pošten rodoljub obsoja, hočejo sedaj s takim manevrom delati zase in, če mogoče, zaprečiti, da jih ne zadene kaznen ljudstva. Pa ne bodo nič opravili s tem manevrom! Naši ljudje naj imajo odprte oči in se ne bodo dali premotiti z liberalnim manevrom „Ne bodimo ne liberalci, ne klerikalci“, ampak združeni hočejo zagrmeti: „Mi hočemo poraziti gnjusoben liberalizem, da bo ležal na tleh premagan in da bo potem mir v naši deželi! Živeli katoliško narodni kandidatje!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. septembra.

Jesenski parlamentarni program in politični položaj.

Državni zbor se snide, kot smo že omenili, takoj po završenih deželnozborskih volitvah na Češkem, torej v zadnjem tednu meseca oktobra, po drugih virih 22. oktobra, v kljub temu pa še ni čuti o nikakih korakih od

LISTEK.

Ukradeni beli slon.

Anglaški spisal Mark Twain. Prevel A. K. (Dalje.)

Zdaj je prišel ta-le pretresljivi telegram:

„Ironville, N. Y. 9:30 dopoldne. Ravno na mestu. Cela vas razburjena. Slon šel od tod ob petih zjutraj. Nekateri trdijo, da je šel na zahod, drugi, da proti vshodu, eni, da na jug, zopet drugi, da na sever — ali vsi pravijo, da niso čakali, da bi mogli to potrditi za gotovo. Usmrtil je enega konja; konj je ubit z rilcem, in sicer po podobi rane sodeč z leve strani. Po legi, v kateri sem našel slona, mislim, da je šel proti severu v smeri železnice; torej bode kake štiri in pol ure naprej; ali zasledoval ga bom po stopinjah. — Hawes, detektiv.“

Kmalu bi bil veselja zavriskal. Nadzornik se je mirno smehljaj in polagoma pri-tisnil na zvonec.

„Alarih, pošli sem kapitana Burna.“ Burns je prišel.

„Koliko mož imate pripravljenih za takojšnje ukaze?“

„Šestindevetdeset, sir.“

„Pošljite jih precej na sever. Postavijo naj se severno od Ironville.“

»Da, gospod.«

»Toda njihov odhod naj se izvrši v vsi tajnosti. Brž ko bodo poklicani, naj čakajo mojih navodil.«

»Da, gospod.«

»Pojdite!«

»Da, gospod.«

Za nekaj časa je prišla zopet druga brzjavka:

»Sage Corners, N. Y. 10:30. — Ravno na mestu. Slon drvil tod okoli 8:15. — Vse uteklo iz mesta razun stražnika. Slon je plnil nanj in ga pokončal. — Stumm, detektiv.«

»Torej je šel na zapad,« je rekel nadzornik. »Vendar nam ne odide, kajti moji ljudje so raztreseni po vsem kraju.«

Naslednja brzjavka:

»Ravno prišel. Naselbina opustošena, samo nekaj starih ljudi še pri življenju. Slon je polagal svoj rilec skozi okna poslopij in brizgal vanje vodo. Mnogo mrtvih in utopljenih. Cela pokrajina v strahu daleč na okoli. Ljudje zapuščajo domove; kamor se obrnejo, srečujejo slona. — Brant, detektiv.«

Škoraj bi bil zaplakal zaslišavši to nesrečo. Ali nadzornik je rekel:

»Vidite, da so mu tesno za petami. Čuti našo navzočnost; napotil se je zopet proti vzhodu.«

Toda čakala so nas še druga žalostna poročila. Telegram je naznanjal to-le:

Hoganport, 12:19. — Ravno na mestu. Slon bil tu pred pol ure; povsod velikan-ska zbežanost. Slon razsajal po ulicah: dva kovača šla mimo — eden ubit, drugi ubežal. Občno obžalovanje. — O' Flaherty, detektiv.

»Zdaj je pa ravno sredi mojih ljudi, je dejal nadzornik. »Nič ga ne more rešiti.«

Prišla je še cela vrsta brzjavk, obsegajočih večinoma isto kakor prejšnje. Nadzornik je dejal:

»Ko bi jim vendar mogel sporočiti ukaz, da bi se napotili na sever, ali to je nemogoče. Detektiv pride k brzjavni postaji, odda poročilo in zgine, da nič ne veste kam.«

V tem je prišla sledeča brzjavka:

Bridgeport, Ct. 12:15. — Barnum ponuja 4000 dolarjev vsako leto za nagrado, da bi smel rabiti slona kot častnega označevalca svojih produkcij. Nanj hoče nalepiti lepake z vspehom svojega cirkusa. Želi takoj odgovor. — Boggs, detektiv.

»To je prava drznost!« sem zaklical.

»Sveda je«, mi je pritrdil nadzornik. »Očividno Mr. Barnum, ki se smatra za tako bistrumnega, ne pozna mene — ali jaz ga poznam.«

Nato je narekoval:

»Ponudba Mr. Barnumova se odklanja. — 7000 dolarjev ali nič.« — Načelnik Blunt.

»Tako — ne bode nam dolgo čakati na odgovor. Mr. Barnum ni doma, gotovo je v brzjavnem uradu kakor vselej, če mu gre za kupčijo. Za kake tri min —«

»Sklenjeno. — P. T. Barnum«, tako ga je prekinil telegrafski stroj. Vendar mi ni bilo mogoče dobro premisliti tega novega slučaja, kajti naslednje poročilo me je napeljalo na povsem druge misli.

Bolivia, N. Y. 12:50. — Slon prišel sem od juga in se obrnil v smeri proti lesu ob 11:50; na potu je srečal pogrebce in zmanjšal število žalujočih za dva. Meščani so ga nekočkrat ranili z manjšim topom, nakar je odbežal. Detektiv Burke in jaz sva prišla od severa za deset minut pozneje, ali smatrajoč nekoliko kotlin za stopinje sva potratila mnogo časa; konečno sva vendar prišla na pravi sled in šla po njem do gozda. Tam sva po vseh štirih lazeč sledila stopinjam, dokler nisva prišla do temne hoste. Burke je bil naprej. Na nesrečo se je slon ustavil, gotovo, da bi si odpohil. Tu se je mu Burke odloč po njegovih stopinjah približal od zadaj, ne da bi ga le-ta zapazil. Nato pa hitro skoči na noge, pograbi ga za rep in zakliče ves vesel: »Pozivljem te...«; toda ni dokončal; eden udarec, pa je padel mrtev na

strani vlade, ki bi bili količkaj v zvezi s prihodnjo parlamentarno sesijo. Vlada je imela dosedaj opravka s pripravami za deželnozbornske volitve. Praška „Politik“ pravi, da vlada sploh še v tem oziru ne bo pričela z nikakovo večjo akcijo, ker prvič zaupniki raznih strank radi volitev nimajo potrebnega časa, da bi se udeleževali potrebnih posvetovanj na Dunaju, in ker drugič vlada čaka izidov v posameznih kronovinah, ki bo menda imel velik vpliv na političke in parlamentarne razmere. Pogajanja z zastopniki parlamentarnih strank se pričnjo še-le ob sestanku državnega zbora. Kar se tiče delavnosti v prihodnji parlamentarni dobi, pravi ta list, da je to vprašanje še vedno zelo akutno. Reševati se bo pričelo, ko skliče vlada državni zbor in ko bo treba rešiti redni proračun, avtonomni carinski tarif, kvotno predlogo ter nagodbo z Ogersko. Tudi dosedanj oboževatelji Koerberjeve vlade so že jeli dvomiti, da bi se v prihodnjih dneh stvari razvijale tako mirno, ko tedaj, ko je bila poslanec na razpolago milijarda. Vladi bo treba izredno spretno roko, da tudi v bodoče potisne v ozadje razna politička in narodnostna vprašanja, katerih rešitev bodo zahtevale razne stranke v dež. zboru.

Manifest nemško liberalne stranke na Češkem.

V soboto je zagledal beli dan tudi volivni oklic izvrševalnega odbora nemško-liberalne stranke na Češkem. Stranka se peča v svojem oklicu skoro izključno samo z jezikovnim vprašanjem na Češkem, zahtevajoč delitev češkega kraljestva v dva narodnostna dela, ter v tem pogledu oporeka zahtevam vsenemcev, ki o taki delitvi nočejo nič vedeti in imajo v svojem programu popolno germanizacijo Češke. Seveda se izjavlja nemška židovsko-liberalna stranka tudi proti zahtevam Čehom glede samostojnosti dežela češke krone, ter zatrjuje, da hoče vedno delovati za trdno zvezo Češke z ostalimi kronovinami v Avstriji. Končuje se oklic z nekaterimi frazami o „svobodi“ na vseh, posebno pa na šolskem polju, kateri preti baje velika nevarnost od strani reakcije. O delovanju nje bodočih poslancev v deželnem zboru za koristi prebivalstva se pa izvršilnemu odboru v tem oklicu ni zdelo vredno izgubljati besed. — Kandidatov v tem oklicu še ne priobčujejo, pač pa trdi neki istodobno izdani komunikej, da so večinoma že določeni in se priobčijo v kratkem.

Carjevo potovanje v Francijo.

Dne 18. t. m. dospe ruska carska dvojica v Dünkirchen. K vsprejemu visokega gosta pride predsednik Loubet s svojimi ministri že prejšnji dan na kraj sestanka. Pozdrava se udeleže po najnovejšem načrtu vsi francoski ministri in tudi Waldeck-Rousseau, skoravno je še pred nedavnim ne-

tla. Pohitel sem nazaj, slon pa obrnivši se jo udari za menoj in gotovo bi bil pokončal tudi mene, če bi ne bili ostanki mrtvih pogrebcev obrnili na se njegovo pozornost. Zguba seveda ni velika, ker je v tej okolici prebivalstva dosti. Slon je nato zopet zginil. — Mulrooney, detektiv.

Zatem dolgo nismo dobili nikakih poročil. Še-le malo pred tretjo uro je prišla zopet ena.

Baxter Centre, 215. — Slon je bil tukaj, polepljen z naznanili iz cirkusa, vdrl v bolnišnico, pohodil in poškodoval mnoge, ki so se pripravljali že na oni svet! Meščani so ga obstopili in postavili več straž. Ko sva čez nekaj časa prišla semkaj detektiv Brown in jaz, sva šla notri, hoteč se prepričati o podobnosti slona po fotografiji in popisu. Vsi znaki so soglašali popolnoma, razun ene bradavice pod levo ramo. Da se prepriča še o tem znaku, je splezal Brown pod slona, da se osvedoči, če popis tudi tu soglaša, toda bil je takoj zmečkan, in tako ni bilo nič pridobljenega. Vse je pobegnilo; pobegnil je pa tudi slon deleč udarce na desno in na levo z velikimi in očitnimi učinki. Ušel je ostavivši mnogo znatnih krvavih sledov ran, prizadetih mu s topom.

To je bila poslednja brzjavka. Na večer je padala megla in sicer tako gosta, da ni bilo mogoče niti korak pred seboj zaznati predmetov; in to je trajalo celo noč.

(Dalje prih.)

komu trdil, da bo „štrajkal“, ker so ga tako pozno obvestili o Loubetovem povabilu. Loubet se poda z ministri na krovu ladje „Cassini“ nasproti carski dvojici, potem se vrši kratek obed, in nato odhod v grad Compiegne. Dne 19. t. m. bo car prisostvoval sklepnim vojaškim vajam, popoldne istega dne pa je na vspeh obisk Reimsa. Pariza menda car ne obišče. Iz Francije odpotuje carska dvojica dne 21. septembra s posebnim vlakom preko Pagny-sur-Moselle.

Danski liberalci

so obhajali minulo nedeljo nek poseben liberalni praznik. Zbodbali so namreč vse, kar liberalno leze in gre, pred palačo kralja Kristijana v Kodanju, da se mu izrazi zahvala, ker je pozval na krmilo liber. ministerstvo. Posebna deputacija se je podala h kralju, mejtem ko so liberalne mase kričale pred palačo. Pravijo, da je bilo udeleženih 8000 oseb, zastopnikov vseh danskih občin. No, če cela Danska nima več liberalcev, ki bi se mogli udeležiti tega sestanka, je to dokaz, da dežela pač še ni popolno liberalna, kakor bi jo rada razkričala liberalna glasila. Kralj jih je seveda sprejel, a opominjal jih je k miru in edinosti v blagor domovine. Pokazalo pa se je iz vseh kraljevih besed, da niti sam ne pričakuje od tega koraka zaželjenih uspehov. Liberalni ministerski predsednik Deuntzer, ki je bržkone vso stvar insceniral, je seveda voditeljem priredil banket, na katerem je napovedal razne reforme, kajpada samo v liberalnem smislu.

Kitajski princ Tsun

tiči še vedno v Bazelu in ne ve, naj li gre naprej ali nazaj. Včeraj so pričakovali končne odločitve v tem vprašanju, katere pa menda še ni bilo. Cesar Viljem baje še vedno vztraja pri tem, da se ravna kitajski princ natančno po kitajskem ceremonijelu „Kotau“, mejtem ko se kitajski cesar odločno protivi tej zahtevi. Sploh pa tudi v Berlinu ne vztrajajo brezpogojno pri zahtevi, da mora princ Tsun priti v Berlin. „Berl. Börsen Cour.“ namreč piše, da bi bila morda najsmrečnejša rešitev tega vprašanja, ko bi se cesar Viljem kar zadovoljil s princevim potovanjem v Bazel, potovanje v Berlin naj mu pa odpusti. Noben Kitajec ne bo slabše sodil o nemškem narodu(?) Nemški narod se lahko odreče kitajskemu ceremonijelu. Kaj neki poreče k temu nemški cesar, ki, kakor znano, ne odstopi rad od svojih sklepov?

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. septembra.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na Rakeku. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je včeraj zjutraj pripeljal z vlakom na Rakek. Zasedel je takoj konja in jezdil k vaji. Potem je pred njim defilovala vsa 28. divizija. Po kosilu se je ob 3. uri popoldne odpeljal v Št. Peter nadzorovat ondotno graško divizijo.

»Narod« na »delu«. Ogenj in žveplo bljuje »Narod« na kandidate katol. narodne stranke. Vsakemu vé kaj podtakniti, bodisi da kak resničen dogodek lažnjivo zavije, bodisi da se kar na celo zlaže. Razume se, da mora tudi kandidata za kranjsko-loški kmečki okraj g. dr. Brejca malo obljati. Zadnjo soboto piše ta list, ki se dan za dnem na najpodlejši način norčuje iz papeža in škofov ter neprestano sramoti kat. cerkev, njene dogme in naprave, ta list torej piše, da sta državni poslanec Ivan Vencajz in pa kandidat dr. Brejc pred več tedni, ko sta na bicikljih po tržaški cesti v Ljubljani vozila, ne da bi se odkrila, švignila mimo duhovnika, ki je s sv. popotnico šel proti Viču. Pooblašeni smo, temu nasproti izjaviti, da niti g. poslanec Vencajz niti gosp. dr. Brejc o tem ničesar ne vesta, da je tedaj »Narodovo« poročilo ali naravnost zlagano ali pa nalašč tako zavito, kakor da bi bila imenovana gospoda vedé vozila mimo Najsvetejšega, ne da bi se odkrila in raz koles stopila. Če se je od »Naroda« omenjeni slučaj res pripetil, kar je samo na sebi naposled mogoče, tedaj je to gotovo, da imenovana gospoda duhovnika s sv. popotnico nista zapazila, vsled česar ju pa vender noben pameten človek ne bo dolžil, da sta Najsvetejše zasramo-

vala, kakor pravi »Narodovo« obrekovalce. Vsakemu, ki še nima popolnoma prismojenih možganov, bo to pojasnilo zadostovalo, hebecem pa, ki vsako laž verjamejo, da je le v »Narodu« tiskana, — pa ne moremo pomagati.

Spletke štajerskih liberalcev. Nemški listi naznanjajo, da štajerski slovenski liberalci živahno agitirajo za skupen sestanek slovenskih liberalnih kmetov. Sestanek bo najbrže koncem septembra ali začetkom oktobra na Ponikvi. Na tem zborovanju, pravijo veselo nemški listi, se ustanovi oficialna slovenska liberalna kmečka stranka. — Ponikva je dala Slovencem Slomška, kateri je učil, naj bodo Slovencem sveti dve reči: vera katoliška in beseda materina. Da liberalci svoj sestanek prirejajo na Ponikvi, je izzivanje zavednega katoliškega našega ljudstva, ki časti Slomškov spomin.

S srednjih šol. Provizorični glavni učitelj na ljubljanskem učiteljskem, gospod Milan Pajk, je imenovan profesorjem na realki. — Suplent v Ljubljani, gosp. Julij Krek, je imenovan profesorjem na gimnaziji v Novem mestu. — Profesor na učiteljskem v Kopru, g. Josip Žilih pa je premeščen na realko v Gorici. Suplent dr. Jos. Effenberger gre iz Maribora in suplent Avg. Pauser iz Celovca na gimnazijo v Beljak, suplent Maks Šostarič v Gorici je imenovan rednim učiteljem za gimnazijo v Pazinu, suplent Jan. Cumin na goriški gimnaziji pa je postal provizorični učitelj istotam.

Sijajno parado so napravili, kakor se nam iz Planine poroča, v soboto večer vojaki 97. pešpolka svojemu priljubljenemu polkovniku g. Alfonzu Bernath Bossutpoljskemu, ki je doživel 40 let svoje vojaške službe. Dovršivši vojno akademijo v Dunajskem Novem mestu je vstopil kot častnik v aktivno službo. Služil je v začetku pri ogrskih polkih št. 46 in 59, pozneje je bil uvrščen v 47. polk, leta 1889 je vstopil kot stotnik v 97. polk, kjer se je vspel do častne stopnje polkovnika. Ves polk se je zvečer zbral na cesti v Dol. Planini ter odkorakal z lampijoni — vsaka kompanija druge barve — proti Galacijevi hiši, kjer je polkovnik nastanjen. Tu so se na travnikih vojaki razpostavili v krčelo. Vojaki pevci so zapeli najpoprej krasno Jenkovo pesem: „Što čutiš“, ki je mogočno donela iz 30 mladih grl, v tiho noč. Potem je godba zaigrala in konečno so zapeli vojaki italijansko pesem. — Rakete so švigale v zrak, da se je vse nebo lesketalo v čarovnih lučih. Dva vojaka sta izdelala prav na umeten način polkovnikovo sliko, eden s kredo narisano, drugi v mavcu upodobljeno. V nedeljo 1. septembra je prišel g. polkovnik privatno v cerkev zahvalit Boga, da ga je toliko let zdravega in krepkega ohranil. Ob 1 uri popoldne pa je bil pod primerno ozaljšanim in z zastavami zagrnenim kolicem g. župana Kovšca sijajen obed, h kateremu so bili povabljeni vsi častniki 97. pešpolka ter štabni častniki in baterijski poveljniki v Planini bivajočega vojaštva. Mnogi prijatelji so prišli osebno čestitat gospodu jublantu ali pa so sega spominjali s pismi. K 4 redovom, ki mu pokrivajo hrbre prsi, mu je general pripel še 5. svetinjo za 40-letno zvesto in uspešno službovanje. Bog živi in ohrani vrlega vojaka še mnogo srečnih let!

Nemško planinstvo. Nemško in avstrijsko planinsko društvo je imelo včeraj občni zbor v Meranu. Iz letnega poročila posnamemo, da je društvo imelo 269 sekcij s 50.000 člani in 250 planinskih koč. Izmej članov je 12.000 Avstrijcev. Za koč je občni zbor dovolil 65.000 mark.

Bokserji v Celovcu. Misijonarji in tudi posvetni častniki so nam lani pripovedovali o besnih druhalih, ki so, kakor bi bik od hudiča obsedene, preganjale kristjane — na Kitajskem. Bokserji imajo svoje pobratime v nemškonarodnem Celovcu. Zveza slovenskih posojilnic je imela dne 29. avg. poučen shod v Celovcu, proti kateremu so nemškoradikalni listi takoj rohnili, boječ se za nemški značaj Celovškega mesta. Govorilo se je, da bode polom, in objavila se je ta vest policiji — bila je skrivnost javna. Nemoi so mislili, da duhovniki ostanejo na večer v Celovcu, in bilo je vse pripravljeno, a posojilničarji so zvečer odšli. Zvečer pa

gre g. profesor veronauka na pripravnici dr. Hiebaum ob 9/9. iz stolnega župnišča domov v Eggerjevo pripravniško semenišče, kjer kot prefekt stanuje. Prišedši v Šolske ulice, vidi pred seboj stopiti moža, ki ga je hitro pogledal, potem stopil nazaj v temo — in zažvižgal! To znamenje je vzbudilo odmev na raznih straneh, bokserji so stregli po raznih ulicah in so zdaj hiteli vkup, ker jim je eden aviziral črno divjačino. Dr. Hiebaum je nevarnost spoznal in prišel leteti skozi Lydmanskijsko ulico, in potem po Kaufmanovi ulici proti domu — za njim kakih 30 bokserjev — in to sredi mesta. V Kaufmanovi ulici bi ga došli, a prišla je iz neke hiše ženska, zaostali so na mah, in begun je zbežal nekoliko naprej, potem so jo udrli zopet za njim do „Vereinsgasse“, ker so prišle tri ženske in zopet je druhal nekoliko odnehala, med tem je mogel dr. Hiebaum dohiteti do hišnih vrat svojega doma, odpreti in zapreti. V hišnih vratih ima semenišče izrezano okence in dr. Hiebaum je skozi to okno druhal vprašal: Ihr Strassenräuber, wie komme ich dazu, von euch überfallen zu werden? Druhal pa je rjovela, kaj imate farji z denarjem opraviti, misleča, da je gospod kak posojilničar, drugi so rekli, da jim je tukaj ubežal izpod rok njihov plen, ko so zapazili, da ta duhovnik ni Slovenec so polagoma razšli, nekateri pa so se začeli opravičevati „Sie sind das Opfer eines Missverständnisses“, in ko so tudi ti odšli, videl je dr. Hiebaum v ozadju še nekaj mož stati, in se zadrli na nje: kdo ste vi in kaj hočete? — to so bili redarji, ki so zdaj prišli praviti, da so slišali njegove klice, ter so obžalovali, da se je gospodu vse to prigodilo — bokserje pa so pustili polagoma raziti! Ko bi se kje kaj takega prigodilo židu, vsa Evropa bi kričala — pri nas pa bodo oblasti z rameni migale — kaj moremo? Naš odgovor naj bo, da še bolj požrtvovalno podpiramo narodno organizacijo!

Duhovne vaje pri oo. jezuitih.

Poleg že naznanjenih duhovnih vaj od 9. do 13. sept., za katere je gg. udeležnikov že polno število, bodo duhovne vaje še od 23.—27. sept., za katere se je oglasiti 8 dni popred. Začetek duhovnih vaj je vselej ob 6. zvečer.

Za vinorejce. Poljedelsko ministerstvo je ukrenilo, da v enem letu zapadejo vsa obljubljena državna brezobrestna posojila za obnovitev vinogradov. Ako torej prosilci v enem letu ne potegnejo posojil, potem ta zapadejo.

Kontrolni shodi za domobrnce se bodo vršili za žužemberški sodni okraj 11. oktobra, za trebanjski 12. in za mokronoški 14. oktobra.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča. Obravnava proti 59letni šivilji Mariji Hinterschweiger iz Ljubljane radi goljufije se je preložila. Pred ljubljanskimi porotniki je včeraj stala 29letna samska dekla Marija Kompare, po domače Blaževa iz Spodnje Krašne, obtožena detomora. Dne 15. julija je Marija Kompare v Vevčah povila otroka moškega spola. V preiskavi je taista početkoma trdila, da je otrok mrtvev in pred časom prišel na svet. Na podlagi izvida sodne obdukcije pa je pozneje priznala, da se je otrok živ porodil in da mu je pol ure po porodu zakrila obraz s črno cunjjo, nakar je otrok skoro na to nehal dihati. Mrtvega otroka je potem zavila v cunjjo in ga skrila za robom vodnega kanala vevške tovarne, hoteč v štirih ali petih dneh oditi na Štajersko domov in otroka tam pokopati. Ker je pa Marija Kompare začela vest peči, se je sodišču sama o v a d i l a. Porotniki so dano jim vprašanje potrdili. Sodba se je glasila: Marija Kompare se obsodi na tri leta težke ječe, poostrene s postom vsak mesec, trdim ležiščem in temnico dne 15. jul. vsako leto.

Slovensko stenografsko društvo. Na ustanovnem zboru „Slovenskega stenografskega društva“ s sedežem v Celju je bil dne 29. avgusta društvenim predsednikom izvoljen gospod Jvan Krušič, c. kr. šolski svetnik v Celju, odborniki pa gospodje: Anton Bezenšek, profesor v Plovdivu na Bolgarskem; Rudolf Binter, c. kr. davčni adjunkt v Ljubljani; Ivan Bovha, odvetniški uradnik v Celju; dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju; Josip Kardinar, c. kr. profesor v Celju; Fran Novak, c. kr. profesor v Ljub-

ljani, in Anton Šantel, c. kr. profesor v Gorici.

Ljubljanske novice. Elektriška cestna železnica se v petek, dne 6. t. m., izroči javnemu prometu. Pri včerajšnjem komisionelnem ogledu se je določilo mej drugim, da bota pred poštnim poslopjem dve postaji: za progo proti južnemu kolo-dvoru v Prešernovih ulicah, za ono proti magistratu pa na Dunajski cesti; postaja za Stari trg bo za sedaj Pod trančo; Poljanska cesta dobi še eno postajo pred h. št. 17, projektovana postaja na vogalu Škofjih ulic se prestavi k sv. Petra cerkvi. — Poročilo se je včeraj v cerkvi sv. Petra gospod Jožef Hafner, računski asistent na tukajšnjem magistratu, z gospodično Apolonijo Grajzar, posestnikovo hčerjo. — Romarski vlak na Reko-Trsat je odšel danes zjutraj v najlepšem redu. Odpeljalo se je 561 romarjev. Jutri gre poseben vlak z romarji iz Trsta na Otoče. — Umrli je g. Anton Grošelj, čevljarški mojster Krakovski nasip h. št. 10. — Sprevodniku južne železnice g. Verbiču je umrla so-proga, katero je potrla dolgotrajna bolezen njene hčere, katero so že tudi prevideli.

Umrli je v Dubrovniku 76letni grof Niko Pušić, zadnji potomec slavne patri-cijske hrvaške obitelji iz slavnih časov dubrovniške republike. Bil je zaveden hr-vatski rodoljub.

Poskušen samomor v zaporu. V policijskem zaporu v Trstu se je včeraj hotel obesiti na omrežju okna mizar Bachmann iz Štajarske. Dejanje so o pravem času opazili in Bachmanna rešili.

Zastrupil se je v Zagrebu brivski po-močnik Matija Vidak. Našli so ga mrtvega.

Nagla smrt. Minulo soboto je pred hlevom posestnice Eliz. Rabič v Mojstrani nagloma umrl 60letni Fr. Ruard z Jesenic. Zadela ga je kap. Prepeljali so ga v mrtvaš-nico na Dovje in tam pokopali.

Mlada tatica. Iz trebanjskega zapora so minuli petek odvedli v žensko prisilno delavnico v Lankovico 13letno Ter. Belentin iz Migovske gore pri Mirni, ker je izvršila že celo vrsto tatvin.

Meteorologični mesečni pregled Minoli mesec veliki srpan bil je povsem zelo tople, vendar proti koncu hladen in moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopinjah: ob sedmih zjutraj 14°8', ob dveh popoldne 23°4', ob devetih zvečer 17°7', tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 18°6', za 0°1' pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó 735·8 mm kot srednji zračni tlak tega me-seca, za 0·2 mm pod normalom. — Mokrih dnij bilo je 12, padlo je pa vsega skupaj 157·9 mm dežja. — Med vetrovi so prevla-dovali južni, posebno pa jugovzhodni.

Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da oddaja za leto 1902 dobavo različnih vrst lesa in lesenih izdelkov, kakor: mecesno-vega lesa za mostove, trdega in mehkega lesa za vozove, oglja, brezovih metel, držal k raznemu orodju, kakor tudi lesa, ki se rabina železniških progah (Oberbauschwellen). Dobavni razpis se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Natančna pojasnila kakor tudi formule za dobavne ponudbe se lahko vpogledajo pri ravnateljstvu državne železnice v Beljaku, katero tudi leto na zahtevanje vsakemu po pošti polje, če priloži znamke za poštino. S kolekom za eno krono opremljene po-nudbe je najpozneje do 10. septembra 12 ure opoldne zapečatene poslati c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Beljaku.

Pošiljatev nakaznic v inozemstvo. Od 1. septembra t. l. dalje je dovoljeno od-pošiljati poštne nakaznice v zneskudo 1000 kron proti pristojbini, ki velja za notranji promet, tudi poveljstvom, častnikom in moštvu v tujih vodah nahajajočih se c. in kr. vojnih ladij. Veljavnost teh nakaznic razteza se na šest mesecev. Ekspresno dostavljanje in izdajanje izplačilnih potrdil ni dovoljeno. Na c. in kr. vojnih ladjah oddane poštne nakaznice se sme pošiljati za adresatom samo v avstro-ogrski monarhiji in okupacijskem ozemlju. Rok za reklamacije v slučajih, da se je nakaznica izplačala kakemu neupravi-čencu, je določen v prometu s c. in kr. voj-

nimi ladjami na jedno leto po preteku roka za veljavnost nakaznice.

Društva.

(Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko ima v sredo, dne 4. t. m. ob 2. uri popoldne v magi-stratni dvorani javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Poročilo o vprašanju, če je kruh prištevati predmetom vsakdanjega užitka v smislu § 60, al. 2. obrtnega reda in o dopustnosti prodaje kruha od kraja do kraja. 4. Poročilo o prošnji mestnega magistrata ljubljanskega za prispevek za tretjo obrtno pripravljavnico. 5. Poročilo o zborničnem prispevku za obrtno nadaljevalno šolo na Jesenicah. 6. Poročilo o zborničnem prispevku za obrtno nadaljevalno šolo na Bledu. 7. Poročilo o zborničnem računskem zaključku za l. 1900. 8. Poročilo o reviziji zborničnega volilnega reda. 9. Poročilo o podpori c. kr. tehnološičnemu obrtnemu mu-zeju. 10. Poročilo o načrtu zakona o usta-novitvi stavbeniških zbornic.

(Mestna hranilnica ljubljanskega.) Meseca avgusta 1901 ušlo je v mestno hranilnico ljubljansko 762 strank K 626.234 12, 773 strank pa dvignilo K 611.023 85.

(Mestna hranilnica v Kam-niku.) V mes. avgustu 1901 je 68 strank vložilo K 31.824·88, dve stranki vzdignili K 80·96, 11 strankam se je izplačalo posojil K 15.000. Stanje vlog K 82.909·86, denarni promet K 69.548 85.

(Hranilnica in posojilnica v Trzinu.) Imela v avgustu t. l. na-slednji promet: Sprejemkov 6906 K 44 h, izdatkov 6465 K 58 h; skupaj 13.372 K 02 h. Vložilo je 20 strank 3600 K 68 h, dvignile so 4 stranke 554 K. Posojil se je dovolilo 5 v skupnem znesku 3080 K; vrnilo so 3 dolž-niki 370 K. Zadruga ima 42 udov. Hranilne vloge znašajo 50 509 K 60 h; posojila 24 860 K, in naloženega denarja je 25.319 K 72 h. Hranilnica in posojilnica v Trzinu posluje od 25. marca 1901.

(Mestna hranilnica v Radov-ljici.) V mesecu avgustu 1901 je 158 strank vložilo 64 024 K 77 h, 125 strank vzdignilo 21.281 K 40 h, 41 strankam se je izplačalo posojil 55.839 K, denarni pro-met 183.566 K 35 h.

Gočanska afera pred sodiščem.

Zagovor dr. Brejca.

(Konec.)

Potem je potrdila zopet cela vrsta prič, da je gosp. kurat, ko se mu je na njegovo vprašanje odgovorilo, da so Ložani in Man-čani pod oknom, jih izrecno prosil rekoč: Imajte pamet, pustite jih v miru. — Tako ne govori človek, ki je so-vražen napad na svoje nasprotnike baje malo poprej naročil.

Ko je na te kuratove besede Štember-ger zaklical: Prokleti far, če hočeš vedeti, kdo ga je v lužo vrgel, jaz sem ga! in je zaradi tega izzivanja kuratov pristaš Krečič hotel za Štembergerjem udariti, zaklical je — in to je zopet po štirih pričah dokazano — kurat raz okno: Držite ga nazaj, vrnite ga!, vsled česar so kuratovi pri-staši Krečiča zares za roko prijeli in nazaj vrnili.

Ta tretji opomin se je slišal s kurato-vega okna časovno v prav tistem hipu, v katerem so liberalne priče baje slišale tiste hujskajoče pozive, radi katerih je gospod kurat obtožen, namreč: Po njih (priča Štemberger), strela ubij proklete Bure, le dajte jih, le dajte jih, te proklete Bure (priča Maks Ferjančič), razpodite brezbož-neže in liberalce (priča Matija Vidrih), raz-ženite te hudobneže (priča Franc Mohorčič), udarite po njih (priča Marija Štemberger). Vsakdo izprevidi, da je nemogoče, da bi bil gospod kurat hkrati pomiroval in pa huj-skal na boj.

Tudi je uvaževati, da nobena izmed peterih obremenjevalnih prič o ostalih do-godkih pod oknom ne ve prav nič povedati tudi o takih okoliščinah, katere sicer potrdi nebroj drugih prič. Tudi je čudno, da do-zdevnih kuratovih hujskajočih besedij niti dve liberalni priči jednako ne navajata, vsled česar se mora sklepati, da je gospod kurat hujskal v vseh tistih različnih verzijah, ali pa da liberalne priče v svojih navedbah niso verjetne. V prvem slučaju bi ne bilo um-ljivo, zakaj da izmed velike množice prav noben drug človek ni slišal niti ene onih pet verzij, dasi jih je mnogo stalo tik pod župnikovim oknom, in sicer ves čas, odkar se je bilo okno odprlo in dokler se je zopet zaprlo, in dasiravno je po pričevanju Štem-bergerjevem gospod kurat one hujskajoče besede zarjovel baje s takim glasom, da bi se jih lahko slišalo sredi vasi.

Na neverjetnost obremenjevalnih prič pa kažejo še druge okoliščnosti. Štemberger je bil 30 do 40 korakov od župnikovega okna oddaljen, ko ga je insultiral z besedo: Pro-kleti far! Dva koraka od njega stala je priča

Kodre, katera je dobro slišala Štemberger-jeve insulte, ni pa slišala, dasi je pazila, da bi bil gospod kurat zaklical: Po njih! Maks Ferjančič je bil trikrat o tej stvari zaslišan, pa je vsakokrat drugače govoril in se je pozneje celo več spominjal, nego s početka; tudi je potrjeno, da je Maks Ferjančič ope-tovano izvensodno pripoznaval, da zoper g. kurata ne ve nič slabega pričati, in da bi bilo boljše, da bi ga bil kdo z lopato po ustih udaril takrat, ko je čeznj pričal. Ma-rija Štemberger nastopila je zoper gospoda kurata kot priča še le zelo kasno, bržkone, ko se je začela bati za svojega moža Fran-ceta Štembergerja. To so pač okoliščnosti, ki ne služijo izpovedbam teh prič v podporo.

Če se ves položaj pod oknom preudari, mislim, da se ne more priti do drugega zaključka, nego da je gospod kurat v resnici samo miril, bodisi da je pri tem rabil te ali one besede. Pomirjevalen smisel njegovih besedij je potrjen po toliko in tako razno terih pričah, da ni povoda, da bi se jim ne verjelo.

Prehajam k tretjemu delu obtožbe, ki poudika gospodu kuratu, da je Alojzija Ferjančiča napeljeval h krivemu pričevanju.

Kdor je priča Alojzija Ferjančiča včeraj poslušal, kdor je videl, kako strastno je ta človek nastopal in govoril, kdor je primer-jal njegove izpovedbe pred preiskovalnim sodnikom z včerajšnjimi njegovimi izpoved-bami, priti je moral do prepričanja, da taki priči ne gre nobena vera. Včeraj je vedel veliko več povedati, nego v predpreiskavi, dasi je odtlej pretsklo veliko mesecev, in kar je včeraj pripovedoval, je v dijametral-nem nasprotju z njegovimi v predpreiskavi storjenimi izpovedbami. V predpreiskavi je vedel Alojzija Ferjančič, da je gospod kurat samo njega in to samo takrat, ko sta bila baje med štirimi očmi, nagovarjal, da naj bi „priča mesto tako, govoril drugače“, in da pozneje, ko so prišli zaupniki obeh strank skupaj, gospod kurat o sodnji in o pričevanju ni več govoril, tem-več samo o tem, da naj se nikogar več ne ovaja.

Včeraj pa je Alojz Ferjančič to svojo izpovedbo izprevergel in določno trdil, da je g. kurat ne samo njega med štirimi očmi, ampak tudi ostale Jožefa Živica, Janeza Štembergerja, Janeza Kodreta, Janeza Po-žarja, Andreja Krečiča in Jožefa Mohorčiča istotako h krivemu pričevanju napeljeval in ne samo od njih zahteval, da naj se nikogar več ne ovaja. Ti pa so vsi o tem stavku zaslišani določno po-trdili, da to ni res, da Alojz Fer-jančič ne govori resnice, in da o kakem nagovarjanji h krivemu pričevanju ni bilo ne duha ne sluha.

Ali je mogoče v oči gled temu Alojzu Ferjančiču sploh kaj verjeti? Jaz mislim, da bi bilo odveč v tem pogledu zgubljati še besedij, ker je dotični del razprave na nas vse napravil tak utis, da bo sodni dvor o tej točki lahko storil svojo sodbo.

Le mimogrede hočem v karakteristiko Alojza Ferjančiča in njegove verodostojnosti opozarjati na pričevanje raznih prič, ki so potrdile, da Alojz Ferjančič nima nobene vere, da se dela norca iz najsveteljših rečij, da je tak sovražnik duhovščine, da bi, če bi po njegovem šlo, v desetih letih na Vi-pavskem nobenega »farja« več ne bilo. Človeku pa, ki nima nobene vere in nobenega strahu pred onim svetom, pa verski mo-ment prisege gotovo nič ne šteje. Tak člo-vek se boji po krivem priseči ne zaradi Boga, ampak zaradi eventuelne kazni, ki bi ga mogla zadeti. Če pa je zasledovanje za-radi krivega pričevanja izključeno, kakor pri tem slučaju, ko se je zadevni pogovor vršil med štirimi očmi, torej brez drugih prič, tedaj odpade edini za takega človeka relevantni pomislek.

Da je Alojz Ferjančič resnično sovražen duhovščini, to pričata tudi predložena ka-zenska akta, iz kojih je razvidno, da je Alojz Ferjančič tudi s prejšnjim goškim župnikom Hladnikom bil v konfliktu, da je bil zaradi njega že dvakrat kaznovan in sicer enkrat zaradi žaljenja časti, drugič radi tega, ker je fante naščuval, da so šli pod župnišče razgrajati, »Živijo Božič« upit in župniku okna pobijati. Sicer pa je Alojz Ferjančič gospoda obtoženega kurata sovražil, še predno je ta na Goče prišel, vsaj je sam izjavil, da je pripravljen dati za smodnik, če bi bil kurat za ustreliti.

Sicer pa ga je najbolje označil straž-mošter Turk, ki ima sicer svoje vire v li-beralnih krogih, ki pa je vendar le moral pripoznati, da je Alojz Ferjančič sila stra-šten človek, kateri veliko govori in iz male reči veliko naredi, vsled česar mu Turk sam nič ne verjame in se na njegove napovedbe nikdar ne ozira.

Taka je ta priča Alojz Ferjančič, ki jo imenuje gospod državni pravdnik »odlično pričos«.

Glede četrtega dela obtožbe, v katerem dolži g. kurata, da je dne 5. februa-rija v cerkvi po večernicah v jav-nem nagovoru zopet ljudi nagovarjal h kri-

vemu pričevanju, pa mislim, da mi je še manj treba zgubljati dosti besedij. Dasi je bilo zadosti materijala na razpologo, se je obtožnica sklicevala vendar le samo na tri priče: Andreja Ferjančiča, Vincencija Jež in Rozalijo Ferjančič. Toda niti te tri obre-menjevalne priče niso držale. Andrej Fer-jančič, na kojega izpovedbe je svoj čas pre-iskovalni sodnik dal g. kurata aretirati, je tako gluhi in apatičen, da se včeraj iz njega ni dalo dobiti niti besedice. Vin-cencija Jež pa je sedaj sama priznala, da je kuratov nagovor tako razumela, da gorje tistim, ki po krivem čeznj pričajo, in samo Žgurjeva dekla Rozalija Ferjančič je imela pogum tudi sedaj na razpravi obstati pri tr-ditvi, da je ona g. kurata nigorov tako raz-umela, da gorje tistim, ki sploh čez du-hovnike pričajo.

To pričevanje pa je čisto osamljeno, če se pomisli, da so Ivana Kodre, Rozalija Dolenc, Johana Ferjančič, France Pavlič, Marija Furlan, Jože Ferjančič, Amalija De-bevc, Josipina Šorž, Rozalija Jamšek, Vin-cenc Jamšek in Mislej vsi več ali manj v soglasju potrdili, da je g. kurat omenjenega večera priporočal tistim, ki bodo k sod-niji klicani, da naj prav vse po-vedo in sicer natančno povedo in tudi natančno zapisati dado. Vse imenovane priče so g. kurata nagovor tako razumele, da treba po pravici in res-nici govoriti, da se bo na ta način izkazala krivica, katero njemu nje-govi obrekovalci delajo.

Dokazano je tudi, da je malo poprej g. kurat imel v cerkvi na Gočah posebno propoved o krivi prisegi, da je prav po apostolsko rotli svoje vernike, da naj se ne dajo zapeljati h krivemu pričevanju.

V eni sapi govoriti proti krivi prisegi in v eni sapi navajati h krivemu pričevanju, to je vendar čisto neverjetno in nemogoče.

Gospod državni pravdnik je slabost svoje obtožbe v tej točki sam izprevidel, zato pa je danes svojo obtožbo prav za prav spre-menil, rekoč, da je g. kurat s tem hotel ljudi napeljati h krivemu pričevanju, ker jim je hotel sugerirati mnenje, da on dne 4. nov. 1900 ni nič pohujšljivega govoril, toda pozabilo se je v tem pogledu navajati kateri koli dokaz, in zato mislim, da tudi to izpremenjeno utemeljevanje obtožbe ne more rešiti.

S tem mislim, da sem stvar vsestransko, v kolikor je morda še potrebovala razjas-nila, pojasnil. Jaz mislim, da so ta pojasnila pokazala popolno neutemeljenost obtožbe v celnem obsegu, v kolikor se tiče g. kurata Ferjančiča.

Izkazala se je resnica o »Goškem tolo-vajstvu«, in sodim, da je ta resnica taka, da bo sodba le pravična — če bo opro-stilna.

Poskušen umor žene.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.)

Danes se je vršila pred ljubljanskim porotnim sodiščem obravnava proti 50let-nemu tukajšnjemu čevljarju Bogomir Bo-skoviču, poznejšemu uradnemu slugi kranjske stavbinske družbe, ki je obdolžen, da je pred par meseci streljal na svojo ženo z namenom, da jo usmrti.

Danes Boskovič pred porotniki izjavlja, da je vzrok njegovega dejanja nezvestoba njegove žene, in navaja razna dejanja svoje žene, ki so ga razburila do skrajnosti, a tudi ženino družjenje z Margareto Koncilja ga je zelo zelo razburjalo. Boskovič trdi, da mu je žena materijelno vedno škodovala, zaprivila mu je tudi del potresne podpore, izjavlja, da je imel parkrat tožbo radi nje zakonske nezvestobe. Ko je po sedmih letih pred letom opazil, da bode žena po-vila, sumil je takoj, da otrok ni njegov, zato ji je rekel, naj povije drugod in ne pri njem, potem naj pa pride k njemu nazaj. Ker mu je tudi pozneje žena delala mnogo nerednostij, prodal je mnogo pohištva; ker žena ni hotela vstrajati pri njem, je prodal tudi stroj, na katerem je žena »štepala« in ker je menil, da bo žena sedaj, ko ga je ob vse pripravila, naposled se mu še rogala, rodila se mu je v glavi grozna misel. Nad ženo, ki ga je krivo sumnila, da je on njej nezvest, se je hotel maščevati.

Dne 9. junija je Boskovič kupil pri Ševčiku revolver, da bi ženo ustrelil o pri-merni priliki, kakor trdi obtožba. Kupil je tudi šest patron. Dne 19. junija je imel neko obravnavo z ženo, katero je tedaj zo-pet obtožil radi prestopkazonske nezvestobe, in o tej priliki je hotel izvršiti namen V ta namen jo je hotel peljati v gostilno »k sodčku«, da bi jo vpijanil. A žena ni hotela z njim.

Dne 22. junija pa se mu je nudila druga priložnost. Dne 22. junija je šel k svojemu znanu Smerkolu. Dobil je tedaj neki dopis od magistrata, da lahko pošlje svojo hčer v Grače. S to odločbo je mislil privabiti ženo k sebi. K Smerkolu je žena njegova res prišla, na kar jo je povabil v gostilno k Cernetu. Ondi je ženi naročil zrezek in plačal za vino. Zakonska Smerkol sta bila poleg. Nalašč je kazal ondi veselje.

Na poti iz gostilne sta se z ženo skoro lo-
žila od Smerkolovih, svoji ženi je pa rekel,
naj ga spremi do njegovega stanovanja v
podaljšanih osamljenih Hilšerjevih ulicah.
Žena je šla z njim in bila prijaznejša.

V podaljšanih Hilšerjevih ulicah se je
obrnil proti ženi in v daljavi kakih dveh
korakov ustrelil na ženo. Kam je meril, ni
gledal.

Po svojem dejanju je Boskovič zbežal
in se v Šiški sam javil orožnikom, ženo so
pa težko ranjeno prepeljali v bolnico. Zago-
vornik vpraša Boskoviča, ako je imel res
namen tedaj, ko je streljal, svojo ženo usmr-
titi. Boskovič: Imel sem namen nanjo stre-
ljati, bil sem skoro brez zavednosti v tem
trenotku, a umoriti je nisem mislil. Sicer bi
streljal toliko časa nanjo, da bi bila mrtva.
Imel je samo namen, da jo s tem ustra-
huje. V preiskavi je pa Boskovič izjavil, da
je imel namen, svojo ženo usmrtiti, da bi
bil tako oproščen od nje in bi njegovi hčeri
potem ne imeli več slabega zgleda v svoji
materi. Menil je, da bo tako bolje za hčere,
ako potem gredo v sirotišnico.

Sodni svetnik Andolšek: Zakaj ste pa
govorili o sirotišnici! Ako niste nameravali
žene umoriti, potem ne bi bilo treba siro-
tišnice za otroke. — Boskovič na to molči.

Pred sodišče pride potem Boskovičeva
žena, mati sedaj štirih otrok. Vprašana, ako
hoče pričati, pravi, da bo pričala. 23 let je
omogućena z Boskovičem, pred štirimi leti se
je pričel prepir radi ljubosumnja. On je prej
začel z zakonsko nezvestobo, na kar mu je
hotela to poplačati. Predsednik: Radi tega
vam ni bilo treba prelomiti zakonske zve-
stobe. — Ona: Imela sem priložnost. Drago
stanovanje je bilo treba plačati. — Po zad-
njem porodu se je vrnila v toliko k njemu,
da je bila po dnevi pri njem, a spat je ho-
dila po noči s svojimi otroki iz njegovega
stanovanja drugam. Skrbel je Boskovič pre-
malo za rodbino in za otroke je morala
skrbeti s svojim delom. Svoto, katero ji je
Boskovič izročil od potresnega posojila, je
porabila za preskrbo rodbine. Jedenkrat jo
je hotel zaklati in rekel, da bo iz nje na-
redil golaš. Imela je strah pred njim in zato
ni hotela iti z njim v gostilno „k sodčku“.

Tudi pri Smerkolovih se je bala pred njim,
v gostilni ji je pa pri dobri večerji strah
prešel. Šla je zato brez skrbi z njim. V go-
stilni je bil Boskovič vesel in potem je pravil,
da je dobil službo v Mariboru in da naj
gre tja z njim ter naj bode zopet dobra.
Ona je hotela iti ondi, kjer je bilo bolj
svetlo, a on je rekel: „Vsaj imava čas, le
pojdi z menoj“, in peljal jo je po temni
strani. Ko je že nanjo ustrelil, je zbežala in
vpila za pomoč. Z rešilnim vozom so jo od-
peljali v bolnico. Večkrat ji je že grozil, da
jo bo ustrelil, ako ne gre z njim, kak na-
men je sedaj pri strelu imel, ne ve. Še se-
daj ni zdrava.

Boskovič: „Res sem jo vabil seboj
na novo svojo službo, a ona je proti Smer-
koljevi dejala, da bo tako naredila, da se bom
sam odpeljal proč.“ Večino izpovedij svoje
žene taji.

Nadalnja priča Margareta Koncilja
večinoma opravičuje samo sebe in pravi, da
jo je on neopravičeno dolžil „da hodi ženo
kajfat.“ Groženj proti ženi od Boskoviča ni
slišala, pač pa ji je o tem pravila žena.

Priča čevljar Smerkolj pravi, da je
Boskovič do čevljarskega dela po potresu
zgubil precej veselja, ker ni imel priprav-
nega prostora. O ženini nezvestobi se je
mnogo pritoževal. Ostale stvari potrdi, kakor
so zgoraj opisane. V gostilni pri Černetu je
Boskovič pametno govoril. Poznalo se Bosko-
viču ni, da bi bil pijan in ga sploh nikdar
pijanega ni videl. Bil je zelo prijazen z ženo.
Ko so bili zunaj gostilne, sta Smerkoljeva
zakonska šla sama proti domu, a skoro sta
slišala — strel.

Priča Avgustina Smerkolj isto
potrdi, priča Matija Malič precej obširno
pripravi o svojem znanju z Boskoviče-
vimi. Ko ga predsednik opomni, naj bo krajši,
pravi: „Le počakajte, bom že vse povedal!“
kar vzbudi občno veselost. Bil je priča mno-
gih razburljivih prizorov mej Boskovičem in
njegovo ženo. Boskovič ji je dal malo de-
narja. Priča zidar Faleschini je bil tudi

priča razburljivega prizora, drugega pa ni
ne ve.

Ko se še prebere izpoved priče Gor-
janca, zašlišta se izvedenca Kaiser in
Ševček, ki izjavita, da strel iz revolverja, ka-
tereja je rabil Boskovič, je smrtonosen v
oddalji 20 do 30 korakov. Da Boskovičeva
žena ni bila mrtva, je srečen slučaj. Isto iz-
java zdravnika in pravita, da žena ne bo
imela sedaj nadaljnjih nasledkov. Boskovič ni
prav nič slaboumen.

Ko je sodišče stavilo vprašanja glede
nameravanega umora, dalje glede tega, da
je nosil Boskovič revolver brez dovoljenja in
eventuelno vprašanje ako je imel Boskovič
samo namen ženo raniti ne pa jo usmrtiti,
govorila sta drž. pravnik in zagovornik dr.
Tekavčič, ki je mej drugim opozarjal
tudi, da je celo o tožbi glede nezakonske
zvestobe rekla Boskovičeva žena: „On toži
za vsak — „šmorn“, kar kaže, kake pojme
ima ta ženska.

Porotniki (načelnik g. Schrey) so
soglasno potrdili, da je Bosko-
vič streljal na svojo ženo z na-
menom jo usmrtiti. Istotako so po-
rotniki potrdili vprašanje, da je Boskovič
nosil revolver brez dovoljenja. Sodišče
je obsodilo Boskoviča na pet let
težke ječe in vsak mesec po jeden
post ter na stroške. Tudi zahtevi žene, da
ji naj Boskovič dá 200 K za bolečine, je so-
dišče vgodilo.

Darovi.

Za pogorelce v Vel. Mraševem:
Župni urad Bohinjska Bela 13 K; Župni
urad Ribnica 20 K; M. Nemanjč, župnik v
Bruznicah 8 K; Ig. Kutnar, župnik na Bučki
9 K; M. Barbič, ekapozit v Poljanah 10 K;
A. Bojanec, kaplan v Škocijanu 41 K; Ured-
ništvo „Slovenca“ 40 v.

Bog povrni stotero! Odbor.

Za trapiški misijon v Južni
Afriki je darovalo po gđ. R. Musič 5 do-
brotnikov 10 kron.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Cirknica, 3. sept. Nadvojvoda
prestolonaslednik došel ob
določenem času. Dasi oficijelni sprejem
odklonjen, vendar pri slavlolu mnogo
občinstva. Z nagovorom počastil žu-
pana in dekana. Duhovščina dekanije
častno zastopana. Nastop, oseba in pri-
jaznost navdušila vse, gromoviti „živio“-
klici. Zvečer razsvetljava.

Dunaj, 3. septembra. (C. B.) Cesar
se je udeležil danes dopoldne strelnih
vaj s topovi nove avstrijske konstruk-
cije. V cesarjevem spremstvu so bili
vojni minister Krieghammer, korni po-
veljnik Uexküll in glavni topniški nad-
zornik Kropatschek. Opoludne se je ce-
sar povrnil v Schönbrunn.

Dunaj, 3. septembra. Rumunski
kralj in kraljica sta prišla incognito na
Dunaj. Ko sta položila venec na rakev
cesarice Elizabete, odpotovala sta dalje
in se vrneti na Dunaj oktobra meseca.
Tedaj se sestaneta s cesarjem Franc
Jožefom.

Dunaj, 3. sept. Gremij tiskarjev je
naprosil trgovsko zbornico, naj pri ju-
stičnem ministerstvu vpliva na to, da
se prepove kaznjencem izvrševati tiskar-
ska dela.

Dunaj, 3. sept. Na univerzi so bile
včeraj razglašene nove določbe o iuri-
dičnih rigorozih.

Praga, 3. sept. Opozicijske češke
stranke se bodo pri prihodnjih deželno-
zbornskih volitvah podpirale proti Mla-
dočehom in upajo na pomoč Staročeh-
hov. Agrarci bodo postavili proti dr.
Herolu kandidatom kmeta Krczepeka.

Budimpešta, 3. sept. (C. B.) Po-
slanska zbornica se je danes zopet so-
šla. Na dnevnem redu je prošnja, da
se baron Banffy s tovariši posadi na
zatožno klop. Poslanec Rakovszky pred-
laga, naj se zadeva obravnava kot nujna.
Proti predlogu se je oglasil Szell, in
zbornica ga je odklonila. Ministerski
predsednik je potem naznanil, da bo
državni zbor razpuščen s pre-
stolnim govorom dne 9. sep-
tembra.

Budimpešta, 3. sept. Odstop fin.
ministra Lukácsa je gotova stvar. Pre-
memba v ministerstvu se izvrši še-le po
sestanku drž. zbora.

Helsingfors, 3. septembra. Ruska
carska dvojica je prišla sem. Kralj in
njegova rodbina so jo sprejeli.

Berolin, 3. septembra. Laška kra-
ljeva dvojica bode v novembru obiskala
tukajšnji dvor.

Pariz, 3. septembra. Vojvoda Av-
gust koburški je predlagal republiki
Braziliji, naj odkupi njegove pravice in
pravice njegovih bratov Petra in Ludo-
vika do braziljskega prestola za 25 mi-
lijonov frankov.

Carigrad, 3. sept. Vse časopisje
se bavi s 25letnico vladanja sedanjega
turškega sultana.

Novijork, 3. sept. V mestu Cleve-
land je bila včeraj velika povodenj.
Mnogo sto ljudij so morali rešiti z la-
dijami. S pokopališča je voda odnesla
mnogo trupel.

Haag, 3. sept. Predsednik Krüger
je dobil od Salzburgerja poročilo, ki
slika položaj Burov jako ugodno. Po-
svetovanje burskih generalov pod pred-
sedstvom Bothe je določilo že načrt
za prihodnji spomladni boj.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celziju	vetravi	nebo	padavina v 24 urah v mm.
2 9 zveč.	735,0	15,0	sl. svzh.	dež	
3 7. zjutr.	737,4	14,4	sl. vzh.	oblačno	20,7
3 2. popol.	736,7	18,1	sr. jvzh.	oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 17,7° normale: 16,7°

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.

Flos juvenilis

Libellus precum in usum studiosae juventutis
priporoča

prodajalnica kat. tiskovnega društva
(H. Ničman.)

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h., v
usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h. več.

Konkurenčni razpis.

Za zgradbo prizidka k župnišču na Jesenicah na Gorenjskem, za kateri
so proračunjeni skupni stroški na 19.152 K 58 h, se razpisuje

ustna konkurenčna obravnava
na dan 8. septembra t. l. popoldne ob 4. uri

pri podpisnem načelniku stavbenega odbora.
Načrti ter podrobni proračun leže na vpogled pri podpisnem. — Ponudniki morajo
pred pričetkom obravnave položiti 5% no varščino proračunjene stavbene svote.

Jesenice, dne 30. avgusta 1901.

Anton Trevn,
načelnik stavbenega odbora.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dne 25. avgusta do dne 31. avgusta.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	27	60
„ II. „	1		Koruzna „	16	60
„ III. „	96		Ajdova „	27	60
Telečje meso „	130		Fizol, liter „	24	
Praščje „ sveže „	150		Grah, „	50	
„ „ prek. „	173		Leča, „	20	
Kostrunovo meso „	80		Kaša, „	20	
Maslo „	240		Ričet, „	—	
Surovo maslo „	2		Pšenica „ 100 kg	17	80
Mast praščja „	150		Rž „	14	
Slanina sveža „	130		Ječmen „	14	
„ prekajena „	160		Oves „	16	
Salo „	130		Ajda „	14	
Jaice, jedno „	6		Proso, belo, „	18	
Mleko, liter „	20		„ navadno „	15	
Smetana, sladka liter „	80		Koruza „	13	
„ kisl. „	80		Krompit „	4	60
Med „ „ kg	—		Drva, trda, m ³ „	8	60
Piščanec „	120		„ mehka, „	5	60
Golob „	40		Seno, 100 kg „	5	
Raca „	—		Slama, „	4	50
Zajec „	—		Stelja, „	—	

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje
pri Mariji Jeršinovec v Ljubljani, Kopitarjeve
ulice št. 4. 842 1-1

Dobro izurjen 843 3-1

organist,

cecilijanec, z dobrim spričevalom, išče
službe v kakem večjem kraju. Službo bi
rad nastopil takoj.
Njegovo imé pové upravništvo „Slovenca“.

Dijak,

iz n'jih razredov kake srednje šole, sprejme se
na hrano in stanovanje pod strogim nadzorstvom.
Več se poizv'v v upravništvu „Slovenca“. 832 3-2

Mizarska zadruga
v Št. Vidu pri Ljubljani

se toplo pri-
poroča pred-
duhovščini in
vsemu p. n.
občinstvu v
naročitvah raz-
novrstne

hišne
oprave

ter tudi dru-
ge oprave,
temne in laka-
ne, poljubno

po želji izvršene. — Raznovrstne oprave iz-
vršujejo se v vseh po ljubnih slogih, lastnih
in predloženih uzorcih, najtrpežnejše in iz
dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.

V prav obilno naročitev se priporoča

J. Arhar,
načelnik.

238 28

Dunajska borza.

Dne 3. septembra.		Dne 2. septembra.	
Skupni državni dolg v notab	98,55	20 mark	23,41
Skupni državni dolg v srebru	95,50	20 frankov (napoleonor)	19,02
Avstrijska zlatna renta 4%	118,95	Italijanski bankovci	91,15
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95,55	C. kr. cekini	11,31
Ogerska zlatna renta 4%	118,55		
Ogerska krona renta 4%, 200	92,80		
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1649	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gl.	191
Kreditne delnice, 160 gl.	628,50	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170,60
London vista	239,25	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	211
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117,05	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95,10
		Tisne srečke 4%, 100 gl.	145,50
		Dunavske vravnave srečke 5%	258

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878		Srečke	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94,25	Se'move srečke, 40 gl.	235
Priporitne obveznice državne železnice	428	St. Genöia srečke, 40 gl.	267
„ „ južne železnice 3%	344	Waldsteinove srečke, 20 gl.	396,25
„ „ južne železnice 5%	120,60	Ljubljanske srečke	60
„ „ dolenskih železnice 4%	—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	267,50
Kreditne srečke, 100 gl.	397	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	555,00
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	49	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	868
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	92
Ogerskega	5	Splošna avstrijska stavbinska družba	405,25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	15,50	Montanska družba avstr. plan.	437
Rudolfove srečke, 10 gl.	58	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	437
		Papirnih rubljev 100	253,25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosogo kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni vrednik: Iven Rakovec.

Tisk „Katholische Tiskarne v Ljubljani.